

ที่ สธ ๐๗๑๓.๐๕.๒/๗๐๔๗

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการ เพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... จำนวน ๑๑๐ ฉบับ
๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... จำนวน ๑๑๐ ฉบับ
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... จำนวน ๑๑๐ ฉบับ
๔. สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ครั้งที่ ๑๑-๔/๒๕๖๑ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑๑๐ ฉบับ
๕. รายงานผลการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นสาธารณะร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... จำนวน ๑๑๐ ฉบับ
๖. แผ่นบันทึกข้อมูลร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... จำนวน ๒ แผ่น

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือที่ สธ ๐๗๑๓.๐๕.๔/๔๕๘๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... หนังสือที่ สธ ๐๗๑๓.๐๕.๔/๔๕๙๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... และหนังสือที่ สธ ๐๗๑๓.๐๕.๔/๔๕๘๘ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เสนอ...

เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม การชำระค่าธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... รวม ๓ ฉบับ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๔๓ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ส่งข้อสังเกตเพิ่มเติมของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเห็นว่าการกำหนดให้ การประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงเป็นสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ มีผลให้ผู้ประกอบการต้องขอรับใบอนุญาต และผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการดังกล่าวต้องดำเนินการ ขึ้นทะเบียน จึงเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ จึงเห็นควรให้กระทรวงสาธารณสุข ต้องพิจารณาโดยรอบคอบและต้องเตรียมความพร้อมในการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการดังกล่าว และรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ในขณะนั้น สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งให้กระทรวงสาธารณสุขรับร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... ไปพิจารณาทบทวนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อยุติ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป และให้ชะลอการดำเนินการร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะ พึ่งพิง พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม การชำระค่าธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีไปพร้อม กับร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ....

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้จัดประชุมหารือ เพื่อทบทวนร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... และการเตรียม ความพร้อมในการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ร่วมกับผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานสภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมอนามัย ผู้แทนกรมกิจการผู้สูงอายุ ผู้แทนสมาคมส่งเสริมธุรกิจบริการ ผู้สูงอายุไทย เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมมีมติให้แก้ไขร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่น ในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมถึงกำหนดบทเฉพาะกาลให้แก่ผู้ประกอบการการดูแลผู้สูงอายุ และผู้มีภาวะพึ่งพิง และผู้ให้บริการในสถานประกอบการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงอยู่ก่อน วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหรือคำขอขึ้นทะเบียน เป็นผู้ให้บริการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอ รับใบอนุญาตหรือยื่นคำขอขึ้นทะเบียนแล้วให้สามารถประกอบกิจการหรือให้บริการต่อไปได้จนกว่าจะได้ รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตหรือไม่รับขึ้นทะเบียน นอกจากนี้ที่ประชุมได้พิจารณาการเตรียมความพร้อมในการ ควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง โดยกำหนดหลักสูตรกลาง สำหรับการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมดูแลผู้สูงอายุ ๗๐ ชั่วโมง และหลักสูตรการฝึกอบรมดูแลผู้สูงอายุ ๔๒๐ ชั่วโมง ซึ่งปัจจุบันกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้มีการจัดการฝึกอบรมในหลักสูตรดังกล่าวทั้ง ๒ หลักสูตร ให้แก่ผู้ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้ได้รับวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตรในหลักสูตรดังกล่าวทั้ง ๒ หลักสูตร สามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้ให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุ และผู้มีภาวะพึ่งพิงได้ทันที เพื่อรองรับสถานประกอบการกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงซึ่งปัจจุบัน มีอยู่ประมาณ ๘๐๐ แห่งทั่วประเทศ

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ตามข้อสั่งการของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ในขณะนั้น เมื่อพิจารณาบททวนร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนได้ข้อยุติแล้ว ให้นำเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... และร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม การชำระค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... ไปพร้อมกัน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ผู้สูงอายุจำเป็นต้องได้รับการดูแลเพิ่มสูงขึ้น สถานะรับดูแลผู้สูงอายุจึงมีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีสถานดูแลผู้สูงอายุภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนดำเนินการอยู่ และในส่วนของภาคธุรกิจเอกชนนอกจากจะมีการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุแล้วยังมีการให้บริการดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงที่มีปัญหาด้านสุขภาพด้วย แต่ในปัจจุบันยังไม่มีกำหนดมาตรฐานกลางของสถานรับดูแล ยังไม่มีกฎหมายกำกับดูแลให้มีคุณภาพ ซึ่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์กำกับดูแลการดำเนินกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน จึงควรกำหนดให้กิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง เป็นกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และ (๓) ของบทนิยามคำว่า “สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนั้น เพื่อกำหนดให้มีกฎหมายส่งเสริมและกำกับดูแลสถานที่ดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงที่มีปัญหาด้านสุขภาพ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. .... และเพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงให้สอดคล้องกันกับการกำหนดให้มีกฎกระทรวงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... ไปพร้อมกันด้วย โดยเป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๔. สารสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดมาตรฐานด้านสถานที่

- กำหนดลักษณะโดยทั่วไปด้านสถานที่ของกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ การกำหนดทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อม การประสานงานแจ้งเหตุเตือนภัย กำหนดลักษณะของห้องน้ำ การเดินสายไฟ รวมทั้งกำหนดลักษณะของเครื่องเรือนต้องมีความปลอดภัยในการใช้สอย

- กำหนดลักษณะเฉพาะกรณีเป็นสถานที่พำนักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ กำหนดให้พื้นที่ให้บริการต้องมีความกว้างทางเดินหากใช้รถเข็นนั่ง ไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ที่พักอาศัยของผู้รับบริการต้องปลอดภัยจากเหตุรำคาญ ซึ่งอาจรบกวนความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย รวมทั้งการจัดหน่วยบริการในการประสานงานแจ้งเหตุเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕ ชั่วโมง

- กำหนดลักษณะเฉพาะกรณีเป็นสถานที่บริหารจัดการผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ กำหนดให้พื้นที่ให้บริการต้องมีความกว้างระหว่างเตียงไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ความกว้างทางเดินหากใช้รถเข็นนั่ง ไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ที่พักอาศัยของผู้รับบริการต้องปลอดภัยจากเหตุรำคาญ ซึ่งอาจรบกวนความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบาย รวมทั้งการจัดให้มีหน่วยบริการในการประสานงาน แจ้งเหตุเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕ ชั่วโมง

๒. กำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัย

- กำหนดลักษณะโดยทั่วไปด้านความปลอดภัยของกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ การจัดให้มีชุดปฐมพยาบาล ระบบป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่เหมาะสม มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และติดตั้งเครื่องดับเพลิง การฝึกอบรมผู้ดำเนินการและพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย บุคลากรต้องได้รับการอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพ (Cardio pulmonary resuscitation, CPR) และมีการฝึกซ้อมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง มีมาตรการตรวจสอบระบบความปลอดภัยในการให้บริการปีละ ๑ ครั้ง

- กำหนดลักษณะเฉพาะกรณีเป็นสถานที่พำนักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และสถานที่บริหารจัดการผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ มีอุปกรณ์ช่วยฟื้นคืนชีพ เช่น ถุงลมช่วยหายใจ (Ambu bag) อุปกรณ์เปิดทางเดินหายใจ (Mouth gag) ไม่กดลิ้น และสัญญาณเรียกฉุกเฉิน มีเครื่องกระตุกหัวใจ (AED) อย่างน้อย ๑ เครื่อง วางในจุดที่มองเห็นได้ชัดเจน

๓. กำหนดมาตรฐานด้านการให้บริการ

- กำหนดลักษณะโดยทั่วไปด้านการให้บริการของกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ การจัดทำทะเบียนประวัติของผู้รับบริการ การประเมินความต้องการการดูแลและความสามารถในการสื่อสารของผู้รับบริการเมื่อแรกรับ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการฟื้นฟูสุขภาพของผู้สูงอายุ การให้บริการดูแลกิจวัตรประจำวัน (ADL) และกิจวัตรประจำวันต่อเนื่อง (IADL) การจัดให้มีกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การบันทึก ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพของผู้รับบริการ การทำสัญญาหรือข้อตกลงการให้บริการระหว่างผู้ประกอบการกับญาติสายตรงหรือผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้ที่ผู้รับบริการได้มอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน การคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งการจัดให้มีกิจกรรมสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้รับบริการตามความเหมาะสม

- กำหนดลักษณะเฉพาะกรณีเป็นสถานที่พำนักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ การประสานงานกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการให้การดูแลด้านการส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูแก่ผู้สูงอายุตามชุดสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ การมีระบบการส่งต่อในกรณีผู้รับบริการเกิดการเจ็บป่วยฉุกเฉิน

- กำหนดลักษณะเฉพาะกรณีเป็นสถานที่บริหารจัดการผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง ได้แก่ การประสานงานกับทีมสหสาขาวิชาชีพในการให้การดูแลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟู และการประคับประคองแก่ผู้สูงอายุตามชุดสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุและตามแผนการรักษาของผู้ประกอบวิชาชีพ การมีระบบการส่งต่อในกรณีผู้รับบริการเกิดการเจ็บป่วยฉุกเฉิน รวมทั้งมีสัดส่วนของผู้ให้บริการ ๑ คน ดูแลผู้รับบริการไม่เกิน ๕ คน

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุขขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการการดูแลผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุทิน ชาญวีรกูล)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๙๓ ๗๐๔๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๙ ๕๖๕๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sirichatree@gmail.com